

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Det kgl. Opfostringshus.

Skoleaaret 1899-1900.

Statens pædagogiske Studiesamling
København V.

Efterretninger

om

det kongelige Opfostringshus

for

Skoleaaret 1. Maj 1899 til 30. April 1900

ved

Otto Jensen,
(Stiftelsens Forstander).

KJØBENHAVN.

Viggo Møllers Bog- og Stenrykkeri.

1900.

Skoleefterretninger.

Den aarlige Eksamen afholdtes i Fjor den 21de og 22de April; derefter meddeltes Vidnesbyrdene. 19 Drengene konfirmeredes ved Paaske, 5 om Efteraaret. Disse 24 Drengene anbragtes saaledes:

Til videre Uddannelse	1
Hærens og Flaadens Elevskole	2
Georg Stage	1
Maler her	3
Sadelmager og Tapetserer her	2
Kontor her	2
Blikkenslager i Provinserne	2
Snedker her og i Provinserne	4
Mekaniker i Provinserne	1
Smed her og i Provinserne	5
Søger Plads som Murer	1

Aaret har i det hele været roligt i Henseende til Lærlingeforholdet.

---

13 Pladser herinde benævnes Legatpladser; Tilskuddet fra de forskjellige Legater fremgaar af Regnskabet.

Legatpladserne ere; 3 Spannjerske, oprettede i Flg. Res. 18/ø 79 jfr. Res. 25/ø 93: 4 Thorupske i Flg. Res.

$\frac{8}{5}$ 80 til Minde om Kancelliraad Ole Thorup og i Flg. Res. $\frac{21}{4}$ 88 i Anledning af, at Opfostringshuset modtager 800 Kr. aarligt fra det Thorupske Legat; 4 Nissenske oprettede i Flg. Res. $\frac{3}{1}$ 83; Sass's oprettet i Flg. Res. $\frac{7}{12}$ 83 og B. Goldschmidt og Hustru Ane Helene Goldschmidt f. Petersens oprettet i Flg. Res. $\frac{21}{6}$ 93; jvf. om denne Plads Beretningen for 1893—94 Pagina 4 og 5.

De Spannørske Pladser Nr. 2, 3 og 7 ere bortgivne indtil 1ste Maj 1903 til 3 Elever af 4de Klasse: Valdemar Christensen, Frederik Nielsen og Ernst Hansen. De 4 Thorupske Pladser ere Nr. 8, 26, 84 og 93, bortgivne til 1ste Maj 1900 til 4 Elever af 1ste Klasse: Karl Marius Jensen, Aage Kunst, Robert Bruun og Hans Bilgrav. De 4 Nissenske Nr. 41, 44, 48 og 52 ere bortgivne indtil 1ste Maj 1902 til G. Landgren af 2den Klasse og Aage Jensen, Alfred Jørgensen og Karl Jørgensen af 3dje Klasse. Sass's Plads Nr. 67 er bortgivet indtil 1ste Maj 1903 til Knud Nielsen af 4de Klasse. B. Goldschmidt og Hustrus Plads Nr. 1 er bortgivet til 1ste Maj 1901 til Carl Holm af 2den Klasse.

Elevantallet var $\frac{1}{1}$ 99	92
Ved Konfirmation udgik	24
Ialt $\frac{1}{5}$ 99	68
Ind kom	21
Antallet $\frac{31}{12}$ 99	89

Om de ledige Pladser indkom 56 Ansøgninger deraf 5 fra Landet. Af samtlige Elever ere 69 fra Kjøbenhavn, 18 fra det øvrige Sjælland, 1 fra Lolland og 1 fra Fyen. 25 af Eleverne ere forældre-, 46 fader- og 10 moderløse; 28 have begge Forældre levende.

Siden Opfostringshuset begyndte sin Virksomhed $\frac{1}{10}$ 1755 har her været optaget 4210 Drenge, 4121 ere

udgaaede. Sundhedstilstanden og Disciplinen have været gode.

Bestemmelser for Optagelsen i det kgl. Opfostringshus. Drengen maa den 1ste Maj det Aar, han ønskes optagen, ikke være under 10 og over 11 Aar gammel; han maa være uden Legemsfejl og ikke lide af nogen Sygdom eller Svagelighed.

Førend Optagelsen blive alle de ansøgende Drengene prøvede; i Reglen afholdes Prøven sidst i Marts, og hvad Skolekundskaber angaar, stilles følgende Fordringer:

I Religion: Af Bibelhistorien skal Drengen kunne fortælle Historierne i Balslevs Bibelhistorie fra Moses til Rigets Deling, fra Jesu Lignelser til Jesu Opstandelse; af Luthers lille Katekismus fordres Buddene og Trosartiklerne med Forklaringerne.

I Dansk: Drengen maa kunne læse tydeligt og sikkert dansk og latinsk Tryk, kunne gjengive Indholdet af det oplæste Stykke, kunne udenad stave enkelte Ord og korte Sætninger, kjende Hovedord, Tillægsord og Udsagnsord, kunne finde Grundord og Omsagn i en let Sætning og kunne skrive et let Stykke Diktat uden grove Fejl.

I Regning: Drengen maa med Færdighed paa Tavle kunne regne de 4 Regningsarter i ubenævnte Tal (Division med 2cifret Divisor). kjende Resolution og Reduktion og have Øvelse i Hovedregning.

I Skrivning fordres en taalelig god Sammenskrift med latinske Bogstaver.

Med Ansøgningen skulle følge:

1. Drengens Døbe- og Koppeattest.
2. Attest fra en avtoriseret Læge for, at Drengen er fuldkommen sund og frisk.

3. Vidnesbyrd for god Opførsel, Flid og gode Evner fra hans Lærer eller, hvis han gaar i en af Kjøbenhavns offentlige Skoler, da fra dennes Inspektør, som tillige maa udtale sig om, hvorvidt Barnet antages baade at kunne tilfredsstille ovennævnte Forordringer og at kunne følge med ved den videre-gaaende Undervisning, Opfostringshuset tilbyder.

Under 3dje Dec. 1890 resolverede Magistraten, at der for Fremtiden kræves af dem, der indlægge Drengene her, at de skulle fraskrive sig Forældremydigheden over Børnene, saa længe disse staa under Opfostringshusets Værgemaal.

Efter Forordniugen af 1ste Juli 1799 er Opfostringshuset bestemt til at være en Belønnings-skole for trængende Forældres velbegavede og flittige Børn, der have vist god Opførsel; men det er hverken en Fattiganstalt eller et Korrektionshus. Forkomne Eksistenser høre ikke hjemme her, og hele Undervisningen og hele Stiftelsens Ordning er indrettet paa flinke og artige Børn, der have et ordentligt Hjem. Jeg skal blot henlede Opmærksomheden paa den Omstændighed, at Børnene faa Lov til stadig at aflægge Besøg i Hjemmet, og paa de højst uheldige Følger for Barnet, det vil have, naar Forholdene hjemme ere opløste. Det er noget ganske særegent for Opfostringshuset, at Eleverne saaledes stadig komme hjem, og det gaar ogsaa kun godt, naar Hjemmet er et godt og fornuftigt Hjem, der vil støtte os i vor Gjærning.

Oprindeligt stode Eleverne under Opfostringshusets Værgemaal til det 24de Aar; nu regnes Værgemaallet at være ophørt, naar Lærlingekontrakten er udløben

cfr. Lov af $\frac{30}{3}$ 89 § 3. Af Fundatsens Paragraffer 2 og 8 vil det fremgaa, at Eleverne hovedsagelig skulle anbringes i Fabrikker, i Haandværk, som Sømænd og ved Handelen. Opfostringshuset har ingen Forpligtelse til at lade sine Elever studere eller forberede sig til at tage andre Eksaminer, om det end i enkelte Tilfælde har rakt en hjælpende Haand. Vi søge ogsaa, saa vidt muligt, at holde paa den gamle Anbringelsesmaade, saa Lærlingen faar Kost, Klæder, Logis og Vask hos Mesteren; men det bliver Aar for Aar vanskeligere at faa Mestre til at gaa ind paa disse Betingelser. Det er indlysende, at Opfostringshusets Forpligtelse til at sørge for Drengenes Anbringelse ophører, naar Drengene selv med deres Forældres eller Værgers Vilje ønske at vælge en Livsstilling, hvortil fordres særlig Understøttelse, eller ønske at komme i en Lære, som man for Øjeblikket ikke kan skaffe. Dog er vist den Tid næppe fjern, da Opfostringshuset vil faa Vanskelighed ved at anbringe sine Elever uden at støtte dem i Læretiden med Penge — saa maa eet af to ske: Enten maa Fundatsens Paragraf 8 søges forandret, eller der maa skaffes Midler til at udrede disse Understøttelser. Enkelte af vore Elever anbringes paa Hærens og Flaadens Elevskole; engang vilde Frederik den 6te have forandret Opfostringshuset til en Underofficersskole, men naaede ikke at sætte sin Vilje igjennem.

Forøvrigt maa det bemærkes, at der er stor Rift om Drengene herfra; vi kunne langt fra tilfredsstille alle Efterspørgslerne.

Vi have i Aar som i en Række Aar en Gang om Maaneden holdt og ville fremdeles holde en lille Gudstjeneste med Bøn, Salmesang og Tale, affattet efter Børnenes Fatteevne. Til at overvære disse Gudstjenester

indbyde vi venligst Børnenes Forældre og Værger, for at de kunne erfare, hvorledes vi stille os til Børnene i det højeste Anliggende: deres Salighedssag. Vi kunne ikke noksom i det hele opfordre Børnenes Nærmeste til at støtte os i enhver Sag, der angaar deres Vel, og lægge dem paa Hjerte, at, fordi de ere betroede os og overgaaede til Opfostringshusets Forsorg og Værgemaal, paahviler der dog lige fuldt deres Nærmeste Ansvar, thi vi sende hver Uge Børnene til deres Hjem. Der ville de kunne modtage levende og kraftige Paavirkninger til alt Godt; Fader og Moder blive dog altid de bedste for de Smaa. Vi opfordre dem indtrængende til at komme til os, naar de have noget paa Sinde; ethvert Vink til rigtig Forstaaelse af Børnene vil blive modtaget med Tak og samvittighedsfuldt blive benyttet. Det er vort Ønske at staa i et hjerteligt Forhold til Børnenes Hjem; en god Forstaaelse og gjensidig Tillid mellem os og Hjemmene vil bidrage saare meget til, at Børnene her finde et nyt Hjem uden derfor at glemme det gamle. Vi ville altid stræbe at styrke, ikke at løse det Baand, som binder Børnene til deres egentlige Hjem. Men vi maa ogsaa opfordre Forældre og Værger til nøje at vaage over de Smaa i den Tid, de tilbringe i Hjemmet.

I Almindelighed faa Børnene i Ugens Løb ikke Lov til at aflægge Besøg i deres Hjem, uden paa deres Fødselsdag, og vi anse det ogsaa for overflødigt, at Slægt og Venner i Ugens Løb besøge Eleverne, der dog skulle vænne sig til at betragte Opfostringshuset som et nyt Hjem. Skulde en af Drengene udeblive fra det Sted, han plejer at komme om Søndagen, bedes Meddelelse sendt hertil. Herfra meddeles det Hjemmet, naar en Dreng ikke faar Udgangstilladelse.

Lærerpersonalet.

Ved Stiftelsen virke 3 faste, inspektionshavende Lærere og Forstanderen, 1 Faglærer, 1 Skræddermester, 1 Gymnastiklærer og en Oldfrue, der tillige er Økonoma.

1. Skræddermester O. Kristensen, Dbm., ansat $\frac{1}{8}$ 66, Haandgjerning 2—4 ialt . . . . . 4 T.
2. Forstanderen, Professor Otto Jensen, R. ansat $\frac{9}{8}$ 74, ved Kommuneskolerne $\frac{1}{11}$ 64. Religion 1—4, Historie 1, Dansk 1 og 4. 26 T.
3. Cand. theol. A. T. Høy, 1ste inspektionshavende Lærer, ansat $\frac{13}{10}$ 91, Litteraturhistorie 1—2, Dansk 2 og 3, Geografi 1—4, Historie 2—4. . . . . 30 T.
4. Overgymnastiklærer i Marinen, Dbm. Thorstensen, ansat $\frac{1}{8}$ 85 Gymnastik og Dans. 8 T.
5. Cand. theol. J. Dahlerup-Jensen, 2den inspektionshavende Lærer, ansat $\frac{1}{8}$ 93, Tegning og Rundskrift 1—4, Naturlære 1—2, Matematik 1—3 og Tysk 1—3. . . . . 33 T.
6. Cand. theol. I. Herskind, ansat $\frac{1}{1}$ 1900, 3dje inspektionshavende Lærer Tysk 4, Naturhistorie og Skrivning 1—4, Regning 1—4 36 T.
7. Syngelærer V. Rasmussen, ansat $\frac{15}{7}$ 94, Sang 1—4. . . . . 4 T.

Oldfrue og Økonoma er Frk. D. Hartwick, ansat $\frac{1}{4}$ 92; Stiftelsens Præst er Hr. Pastor Hviid-Nielsen, R., ved St. Jakobs Kirke, Stiftelsens Læge, Hr. Kommune-læge Stockfleth.

Under 1ste November fik Cand. theol. Wissenberg Orlov i 2 Maaneder for at forberede sig til Præstegjer-ning. Han blev forinden sin Orlovs Udløb kaldet til Præst i Næstved og vendte derfor ikke tilbage hertil. I ham mistede vi en sympathetisk og samvittighedsfuld Kollega, der med største Nidkærhed røgtede sin Gjer-ning. Fra 1ste Januar 1900 blev Cand. theol. I. Dahlerup-Jensen 2den inspektionshavende Lærer, og Cand. theol. I. Herskind ansattes som 3dje inspektionshavende Lærer.

Skolehøjtider, Præmier og Legater.

Tre Højtidsdage fejres ved Festmaaltid. Kongens Fødselsdag, Stiftelsesdagen og den Dag, Julefesten holdes; Søn- og Helligdage gives Ekstraforplejning til de hjemmeværende. Ved Fastelavnstid pleje Eleverne at have Bal, i Juleferien Juletræ; paa Stiftelsesdagen, den 29de Juni, holdes Skolehøjtid og Præmieuddeling, og en af de nærmeste Dage foretages den store Skovtur; mindre Skovture foretages til Fods i Sommerens Løb.

Besøg er aflagt i Zoologisk Have og paa Maleri-udstillingen. Præmierne bestaa dels i Penge, dels i Bøger og udredes af de til »Undervisningens Fremme og Elevernes Opmuntring« stiftede Legater, som eje ca. 8000 Kroner. 4 af disse Legater ere stiftede af ældre Elever: det Borupske, det Mortensenske, 29de Juniforeningens og Opfostringshusforeningens (Elvius's Mindelegat).

I Aarets Løb har Stiftelsen endvidere modtaget kjærkomne Gaver fra: Udvalget til Folkeoplysningens Fremme ved dettes Formand Dr. Steenstrup, Hr. Gros-serer Grøn, Hr. Handskefabrikant Larsen, Theaterdirektør Schrøder og Opfostringshusforeningen. Vi bringe vor bedste Tak baade for Gaverne og for den Velvilje for Stiftelsen, hvorom de vidne. Stiftelsens Bogsamling tæller nu 1275 Bind og benyttes stærkt.

En særlig Tak bringes Stiftelsens gamle Elever i Foreningen, som ved enhver Lejlighed have en venlig Tanke for det gamle Hjem og os herinde, ikke mindst for de Smaa, der ved saa mange Lejligheder modtage Vidnesbyrd derom.

Den 9de Maj var det 25 Aar siden, jeg blev ud-nævnt til Forstander her; denne Dag blev for mig en uforglemmelig Festdag ved al den Hæder og Velvilje, der fra saa mange Sider blev vist mig: Fra mine Fore-satte, mine nuværende og tidligere Kollegaer og ikke mindst fra de ældre Elevers Side. Til Minde om Dagen stiftede disse et Legat: »Legatet af 9de Maj 1899», som vil træde i Kraft førstkommende Stiftelsesdag efter Ma-gistratens nærmere Bestemmelse.

Under 17de December hædredes vore to Kollegaer, Mester Kristensen og Overgymnastiklærer Thorstensen med Dannebrogsoordenens Sølvkors.

Undervisningen omfatter følgende Fag: Religion, Dansk, Historie, Geografi, Tysk, Naturlære, Naturhistorie, Geometri, Arithmetik, Regning, Skrivning, Tegning, Sang, Haandgjerning og Gymnastik med Dans. De ugentlige Undervisningstimer ere fordelte saaledes paa hvert Fag.

	1. Kl.	2. Kl.	3. Kl.	4. Kl.
Religion	2	2	3	3
Dansk	7	7	6	8
Historie	2	2	3	3
Geografi	2	2	2	2
Tysk	2	2	2	2
Naturhistorie	2	2	2	2
Naturlære	2	2	»	»
Geometri	2	2	»	»
Arithmetik	2	2	2	»
Regning	3	3	4	4
Skrivning	3	2	4	4
Tegning	3	3	3	3
Sang	2		2	
Haandgjerning	1	2	3	3
Gymnastik og Dans	4		4	
Ialt	39	39	40	40

Den fysiske Opdragelse spiller med Rette en stor Rolle i vor Tid, og man begaar en stor Forsyndelse mod Børnene, hvis man ikke ved hensigtsmæssige Midler søger at fremme den. Det er jo nu blevet Mode at raabe paa eller med Sløjd; jeg tror ikke, at Sløjd vil kunne komme til at spille nogen Rolle i denne Henseende i Folkeskolen, hvor der hverken vil kunne skaffes Tid eller Penge til at meddele denne Undervisning i saa stort Omfang — 1 Time daglig — at den faar sanitær Betydning. Om man i Fritiden søger at meddele Børnene nogen manuel Færdighed, bliver en helt anden Sag.

Det forekommer mig som givet, at man først og fremmest maa, for at imødekomme den fysiske Opdragelses

Krav, søge at udvide. Gymnastik- og Sangundervisningen. En rationel Gymnastikundervisning vil udvide og styrke Barnets Legeme langt mere end Sløjdundervisning, give Barnet en friere Holdning, en lettere og fastere Gang og større Herredømme over Legemet. Om Sangens store Betydning i Skolen baade i fysisk og opdragende Henseende er der kun een Mening. Børn elske at synge, vel at mærke, naar Læreren er dygtig og forstaar sit Kram; det er en Fornøjelse at høre de friske, glade Barnestemmer ret af Hjertens Lyst synge den ene gode Sang efter den anden, og have Børnene først faaet Øret opladt for god Sang, forsvinde Gade- og Revueviserne. Og saa har Sangen det Gode: Man har altid Instrumentet ved Haanden.

Da det paa en Opdragelsesanstalt er af stor Vigtighed at finde passende Fritidsbeskjæftigelse for Eleverne, navnlig om Vinteren, og da Haandgjerning, især Træarbejde, baade er en nyttig og morsom Fritidsbeskjæftigelse for vore Dreng, besluttedes det, efter at vi med uheldigt Udfald havde forsøgt flere Gange med Aksel Mikkelsens og anden Sløjd, at gjøre et Forsøg med den svenske Sløjd. I den Anledning blev Frk Hartwick først uddannet her i Byen, senere paa Nääs, og overtog saa Undervisningen her den 1. Nov. 97 med 1 Hold paa 10 Dreng; flere kunne ikke beskjæftiges paa een Gang under een Lærer, da de ellers ødelægge for meget Værktøj og Træ. Dreng tage nemlig ikke varsomt paa Tingene, især naar de blive ivrige, ligesom de ogsaa stadig skulle have Vejledning og Tilsyn, om der skal komme noget ordentligt ud af Arbejdet, og det maa stilles som en uafviselig Fordring, at det skal laves akkurat, og at Sjuskeri er banlyst. Dette Hold Dreng faar 4 Timers Undervisning om Ugen i deres Fritid, og Del-

tagelsen er frivillig, idet ingen Dreng medtages, som ikke har Lyst og Anlæg og melder sig uopfordret, men naar de have meldt sig, er Undervisningen obligatorisk. Det synes, som om Børnene vedblivende have god Lyst og gjøre god Fremgang.

Lykkes dette Forsøg, vil Undervisningen blive udvidet til flere Hold, men kun som Fritidsbeskjæftigelse.

9 Drengene have ved Hr. Sløjdlærer N. Meiers Velvilje faaet Plads i hans Sløjdscole, hvor de undervises i Papsløj. Denne nydelige Sløj tiltaler Drengene i høj Grad, og de gjøre gode Fremskridt. Muligen kan denne Art Sløj ogsaa faa Plads herinde.

I det forløbne Skoleaar ere følgende Pensa gennemgaaede.

Religion.

1ste Klasse: Af Katekismen er lært 2den, 3dje, 4de og 5te Part. Det N. Ts. Bibelhistorie. Saadanne Stykker af det N. T., der henvises til i Bibelhistorien, ere i Reglen lærte. De i de foregaaende Klasser læste 30 Salmer ere repeterede og 4 nye lærte. Bibellæsning: Stykker af Apostlenes Gjerninger.

2den Klasse: 1ste og 4de Part af Katekismen ere gennemgaaede. Det gamle Testamentes Bibelhistorie er lært efter Møller. De i foregaaende Klasser lærte 20 Salmer ere repeterede, 10 nye lærte. Palæstinas Geografi.

3dje Klasse: 2den og 3dje Part af Katekismen ere gennemgaaede. Af det gamle Testamentes Bibel-

historie er lært fra Rigets Deling ud og hele det nye Testamente. De i 4de Klasse lærte 10 Salmer ere repeterede, 10 nye ere lærte. Chr. Møllers Bibelhistorie.

4de Klasse: Af Katekismen er gennemgaaet Iste Part og af Bibelhistorien det gamle Testamente, 10 Salmer. Ordret udenad læres i Katekismen kun Skriftordene og Luthers Forklaringer. Chr. Møllers Bibelhistorie.

Hovedvægten ved Religionsundervisningen lægges paa at fremstille de kristelige Sandheder saa levende og let fatteligt som muligt. Al abstrakt Dogmatiseren undgaas, idet der ved Indskærpelsen af Kristendommens Børnelærdomme gaas ud fra Fortællinger i Biblen, Herrens Lignelser eller enkelte fyndige Bibelsprog og Salmevers. Prøven i Religion afholdes før eller efter den øvrige Eksamen i Overværelse af særlig indbudte Censorer, i Aar den 17de April Kl. 10.

Dansk.

Iste Klasse: Da det ved Undervisningen i Dansk er følt som et Savn, at Eleverne som oftest faa Brudstykker at læse, og vi kun i faa Tilfælde kunne give dem den Bog i Hænde, hvorefter Brudstykket er taget, blev det besluttet at danne en Læsebog bestaaende af en Del af Folkelæsningens Skrifter. Ved velvillig Imødekommen fra Udvalgets Side blev det muligt at anskaffe 19 forskellige Skrifter i 24 Eksemplarer. Herved er bragt en heldig baade nyttig og interessant Afveksling ind i Undervisningen. Af samme Grund benyttes Borchsenius og Vinkel-Horns: Hovedværker i den danske Literatur. For Læreren er det selyfølgelig ogsaa et stort Gode ikke at være nødt til Aar ud og Aar ind at bevæge sig inden de samme Grænser. Her er anskaffet

25 Eksemplarer af L. Schrøders: Danmarks Hjælpekilder og Næringsveje. Eleverne have lært et kort Omrids af den danske Grammatik og ere flittigt øvede i Analyse, Litteraturhistorie. 48 Stile ere skrevne og rettede.

Opgaverne have til Dels været hentede fra de gennemgaaede Pensa i Historie, Geografi, Naturhistorie og Naturlære. En kort Udsigt over den danske Literatur er given, ligesom der i Aarets Løb baade i og uden for Skoletiden er blevet oplæst Stykker af gode Forfattere.

2den Klasse: Til Oplæsning og Gjenfortælling er benyttet Strøms Læsebog V. Del og Stykker af ovennævnte Læsebog. Ved Analyse er det vigtigste af den danske Grammatik indøvet, 35 Stile ere skrevne; Opgaverne have været Gjenfortællinger, Breve med opgivet Indhold og Omsætning af Vers paa Prosa. Litteraturhistorie.

3dje Klasse: Til Oplæsning og Gjenfortælling er benyttet Strøms Læsebog, 2. Afdeling. Alle Ordklasserne og de vigtigste Forbindelser af Hoved- og Bisætninger ere indøvede ved Analyse. 60 Stile, Gjenfortællinger og nogle faa Opgaver, ere skrevne. Nogle Digte ere lærte udenad.

4de Klasse: Matzens Læsebog 4 benyttes til Oplæsning og Gjenfortælling. Eleverne have lært de vigtigste Ordklasser og ere blevne øvede i at opløse den simple Sætning med Hensyn til Grundord, Omsagn, Gjenstand og Hensynsgjenstand og i at kjende de vigtigste Slags Bisætninger. 80 Diktatstile og Gjenfortællinger ere skrevne, og nogle Digte ere lærte udenad.

I 1ste Kl. maa Eleverne skrive deres Stile i ulinierede Bøger, for saa vidt deres Skrift tillader det.

Historie.

Her benyttes Brickas mindre Verdens- og Nordens Historie.

1ste Klasse: Den nyere Tids Historie.

2den Klasse: Den nyere Tids Historie til 1730.

3dje Klasse: Middelalderens Historie.

4de Klasse: Oldtidens Historie.

I 4de Klasse benyttes Brickas fragmentariske Verdenshistorie til Læsning; hele Oldtidens Historie gennemgås, men kun enkelte epokegjørende Begivenheder læres.

Geografi.

Lærebog bruges ikke. Undervisningen er mundtlig. Det vigtigste af den matematiske Geografi og almindelige meteorologiske Fænomener forklares for Eleverne, ligeledes Fædrelandets Inddeling i Øvrighedskredse, Kommuner, Sogne o. s. v.

1ste Klasse; Hele Geografien.

2den Klasse: Evropa og Asien.

3dje Klasse: Evropa til Sydevropa.

4de Klasse: Her begynder Undervisningen med at orientere Børnene i den nærmeste Omegn af Opfostringshuset, dernæst i hele Kjøbenhavn. Landkortets forskellige Signaturer forklares, og Eleverne øves, naar Tiden tillader det, i at tegne Omrids af Lande. Almindelig Oversigt over Danmark og hele Jordkloden. Der lægges i hele Skolen stor Vægt paa Danmarks Geografi.

Tysk.

1ste Klasse: Ipsens Elementarbog 1. Del Stk. 26 til 50. Hauffs Märchen. Kursorisk Læsning.

2den Klasse: H. Nissens tyske Læsebog for Begyndere Side 60—106. Formlæren.

3dje Klasse: Helga Larsens tyske Billedelementar-bog 73 Sider.

4de Klasse: Helga Larsens tyske Billedelementar-bog 35 Sider.

Naturlære.

1ste Klasse: Efter Deichmann-Branths Lærebog er gennemgaaet Varme, Magnetisme og Elektricitet. Kursorisk Lyd- og Lyslære.

2den Klasse: Efter samme Lærebog er gennemgaaet Tyngdens almindelige Virkninger (Faldet) samt Virkninger paa faste, flydende og luftformige Legemer.

Naturhistorie.

1ste Klasse: Hele Plante- og Dyreriget efter Feddersens og Strøms Lærebøger.

2den Klasse: Efter Strøms Plantelære: Den almindelige Del samt de frikronbladede, helkronede og kronløse.

Af Zoologien er repeteret Krybdyr, Fiske, Padder, Leddyr og Bløddyr.

3dje Klasse: Hele Dyreriget efter Feddersen.

4de Klasse: Pattedyr og Fugle.

Geometri.

1ste Klasse: Efter Julius Petersens lille Geometri er gennemgaaet Lighedannethed, den retvinklede Trekant, Cirkelperiferiens Deling og Fladeindhold. Desuden er Legemers Flade- og Rumberegning gennemgaaet.

2den Klasse: Efter samme Bog som i første Klasse

er gennemgaaet Indledningen til Geometrien og adskillige Sætninger om Vinkler, Trekkanter, Firkanter og Cirkler fra Pagina 1—47.

Arithmetik.

1ste Klasse: Efter Julius Petersens Arithmetik og Algebra I. er gennemgaaet Ligninger af 1ste Grad med flere ubekjendte, Proportioner, Decimalbrøk, Kvadratrod.

2den Klasse: Efter samme Bog Division, Potens og Ligninger af 1ste Grad med een ubekjendt.

3dje Klasse: Efter samme Bog Addition, Subtraktion og Multiplikation.

Regning.

1ste Klasse: Joakim Larsen III § 26—ud.

2den Klasse: Decimalbrøk, almindelig Brøk og Reguladetri efter Joakim Larsen III § 23—26.

Til Hjemmeregning i I. og II. Kl. ere benyttede N. N. Meiers Praktisk Regnebog I. og Bokkenheusers Regnebog for Mellemlklasserne.

3dje Klasse: Indklædte Opgaver med hele benævnte Tal efter Joakim Larsen II §§ 15—19, lettere Brøkgregning og Decimalbrøk efter Joakim Larsen III, § 20—23.

4de Klasse: De 4 Regningsarter med mindre benævnte Tal og ganske smaa Brøker. Resolution og Reduktion, Addition og Subtraktion med større benævnte Tal. Joakim Larsen II, 1ste Afsnit og §§ 12—15.

Skrivning.

1ste Klasse: Eleverne øves enkelte Timer i Skjøn-skrivning efter Forskrift og stort Latin, men i Regelen

skrives efter Bog og uden Streger. Øvelser i Hurtigskrivning og Skriftlæsning. Rundskrift.

2den Klasse: Af de to ugentlige Skrivetimer anvendes den ene til Skjønsskrivning, den anden til Øvelser i Hurtigskrivning og Afskrivning efter Bog.

4de Klasse: Skjønsskrivning efter Forskrift. Stejlskrift er indført i alle Klasserne.

Tegning.

1ste Klasse: Frihaandstegning efter stor Fortegning, Traadlegemer, Klodser, Brugsgjenstande og Gibs. I geometrisk Tegning have Eleverne udført forskellige Ovaler og Ellipser. Desuden er Kunsthistorien gennemgaaet i store Træk.

2den Klasse: Frihaandstegning efter stor Fortegning og Traadlegemer. I geometrisk Tegning have Eleverne udført Konstruktion af Trekanter, Firkanter samt ind- og omskrevne Mangekanter.

3dje Klasse: Frihaandstegning efter lille Fortegning. I geometrisk Tegning er der ved den store Tavle bibragt Eleverne Kjendskab til rette Linier, Vinkler, parallelle Linier, Trekanter, Firkanter, Mangekanter og krumme Linier. Senere have Eleverne udført Begyndelsesgrundene i Konstruktion.

4de Klasse: Frihaandstegning efter lille Fortegning med rette og krumme Linier.

Sang.

Eleverne have, inddelte i 2 Hold, lært adskillige flerstemmige Sange efter C. V. Mortensen III og Sannes tostemmige Sange. Koraler. Til Eksamen synges følgende Sange.

Program.

3dje og 4de Klasse.

(Tostemmige Sange).

1. Guds Menighed . . . . . Berggreen.
2. Tavlbordet . . . . . I. P. E. Hartmann.
3. Høsten . . . . . O. F. Uddén.
4. Foraårssang . . . . . C. I. Hansen.
5. I Frikvarteret . . . . . Hornbech.

1ste og 2den Klasse.

(Trestemmige Sange).

6. Vermelandsvisa . . . . . Svensk Folkevisé.
7. Gurre . . . . . H. Rung.
8. Smeden . . . . . B. Widmann.
9. Spinn! Spinn! . . . . . Svensk Folkevisé.
10. Sommersang . . . . . Svensk Melodi.
11. Husmandssang . . . . . Johannes Torrild.

Hele Skolen.

(Trestemmige Sange).

12. Brudéfærden i Hardanger . . . . . Halfdan Kjerulf.
13. Skovturen . . . . . H. Rung.
14. Vaarhymne . . . . . I. A. P. Schulz.
15. Skandinavisk Sang (firstemmig). . . . . I. H. Stunz.
16. Mindes vi en fuldtro Ven . . . . . I. P. E. Hartmann.

Haandgjerning.

I alle Klasser er der anvendt 1 à 2 Timer til at give Eleverne saa megen Øvelse, at de kunne udføre saadanne Smaating som at sy en Knap i, reparere et Par Tøjsko eller lign. Eleverne i 4de og 3dje Kl. lære at stoppe Strømper; denne Undervisning meddeles af Frk. Hartwick. Fra 1. November 97 undervises foreløbig 1 Hold paa 10 Drengé i svensk Sløjd, uden for Skoletiden. Ved hvert Skoleaars Slutning suppleres Holdet med ny Elever. Frk. Hartwick leder ogsaa denne Undervisning.

Gymnastik.

Eleverne ere delte i 2 Hold. Opfostringshuset har haft Gymnastikundervisning siden 1ste Juli 1799. Da Gymnastik er af stor Vigtighed for Børn, og da især for vore Dreng, der ere meget beskjæftigede, lægges der stor Vægt paa denne Side af Undervisningen. 1 Time om Ugen anvendes til Dans.

Eleverne gaa 3 Gange om Ugen i Sommertiden i Bad paa en Badeanstalt paa Strandvejen, hvor der, saa godt som Forholdene tillade det, gives Svømmeundervisning, saa at dog en Del kunne lære at svømme. Om Vinteren faa Eleverne Brusebade.

Den aarlige Eksamen afholdes i Dagene den 20de og 21de April efter følgende Skema.

Iste Klasse, Værelse Nr. 1.

Fredag den 20de April.

8—9 $\frac{1}{2}$	Historie	Forstanderen
9 $\frac{1}{2}$ —11	Naturlære	Hr. Dahlerup-Jensen
3—4	Mathematik	- — —
4—5	Tysk	- — —

Lørdag den 21de April.

8—9 $\frac{1}{2}$	Geografi	Hr. Høy
9 $\frac{1}{2}$ —11	Naturhistorie	- Herskind
2—3 $\frac{1}{2}$	Dansk	Forstanderen

2den Klasse, Værelse Nr. 2.

Fredag den 20de April.

8—9 $\frac{1}{2}$	Naturlære	Hr. Dahlerup-Jensen
9 $\frac{1}{2}$ —11	Dansk	- Høy
5—6	Historie	- —

Lørdag den 21de April.

8—9 $\frac{1}{2}$	Mathematik	Hr. Dahlerup-Jensen
9 $\frac{1}{2}$ —11	Geografi	- Høy
2—3 $\frac{1}{2}$	Naturhistorie	- Herskind
3 $\frac{1}{2}$ —5	Tysk	- Dahlerup-Jensen

3dje Klasse, Værelse Nr. 3.

Fredag den 20de April.

8—9 $\frac{1}{2}$	Historie	Hr. Høy
9 $\frac{1}{2}$ —11	Naturhistorie	- Herskind
5—6	Tysk	- Dahlerup-Jensen

Lørdag den 21de April.

9 $\frac{1}{2}$ —11	Mathematik	Hr. Dahlerup-Jensen
2—3 $\frac{1}{2}$	Dansk	- Høy
3 $\frac{1}{2}$ —5	Geografi	- —

4de Klasse, Værelse Nr. 4.*Fredag den 20de April.*

8—9 $\frac{1}{2}$	Naturhistorie	Hr. Herskind
9 $\frac{1}{2}$ —11	Dansk	Forstanderen
3—4	Geografi	Hr. Høy
4—5	Historie	- —

Lørdag den 21de April.

2—3 $\frac{1}{2}$	Tysk	Hr. Herskind
3 $\frac{1}{2}$ —5	Hovedregning	- —

Lørdag den 21de April.

5—6	Sang	Hr. V. Rasmussen
6—7	Gymnastik	- Thorstensen

Tegnepøverne og de skriftlige Arbejder ere fremlagte i Tegnesalen.

Til at overvære Prøven indbydes Børnenes Paarørende og Enhver, der interesserer sig for Stiftelsen.

Det kgl. Opfostringshus i April 1900.

Otto Jensen.

Det kongelige Opfostringshus's

Aktivbeholdning den 1ste Januar 1899:

Stiftelsen selv	528,500 00
Særskilte Legater.	8,073 73
	8,073 73

Indtægt.

Kontant Beholdning fra 1898	153 57
Renter af den samlede Formue	15,140 26
Klasselotteriafgift.	12,000 00
Godtgørelse for bortfaldne Kollektpenge samt for Ophævelsen af Tavleombæringen i Kirkerne	2,900 00
Tilskud fra de Spanjerske Legater	1,000 00
— - J. A. Eibeschtz's Reservelegat.	500 00
— - Nissens Stiftelse	1,650 00
— - Magistratens Blegdamsskoles Legat	250 00
— - Grosserer Vilhelm Sass's Legat	400 00
— - Etatsraad A. N. Hansens Legat	300 00
— - Kancelliraad O. Thorups Legat.	800 00
— - E. M. Møllers og A. C. Nielsens Legat	150 00
Konsumtionsgodtgørelse og Kostpenge.	164 91
Indbetalt af ny optagne Elever, som Bidrag til deres Ekvipering	200 00
Lejeindtægt	600 00
Fra H. J. Lindahls Legat til Opfostringshuset, den derværende kontante Beholdning	100 00
Fra Grosserer B. Goldschmidt og Hustrus Legat til Opfostringshuset, ligeledes	400 00
Fra Partikuler J. A. Bentzens Legat til Opfostringshuset, ligeledes	200 00
Fra Jomfru D. C. Schouboes Legat ligeledes	28 00
Underbalance ultimo 1899.	1,409 22
	38,345 96

Aktivbeholdning ultimo 1899:

Stiftelsen selv 528,500 Kr. Særskilte Legater 8,085 Kr. 82 Øre	
Ejendommen ved Kalkbrænderivej	180,000 Kr.
Panteobligationer 4 $\frac{0}{10}$ p. a.	43,000 -
do. 4 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{10}$ p. a.	233,500 -
Obligationer af vest- og sønderjydsk	-
Kreditforenings 4 $\frac{0}{10}$	19,000 -
— jydsk Land Kreditf. 3 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{10}$	42,000 -
— — — 4 $\frac{0}{10}$	3,000 -
— Østifternes — 3 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{10}$	8,000 -
	528,500

Regnskab for Aaret 1899.

Udgift.

Udbetalt Forstanderen til Bestridelse af Udgifter
ved Stiftelsen 38,063 20

Udgiften fordeler sig saaledes:

	Budget:	Regnskab:
Lønninger, Pensioner og Understøttelser	12,325	13,163,73
Forplejningsudgifter	10,075	10,220,02
Beklædningsudgifter	3,795	4,217,68
Skolesager	750	685,86
Konfirmationsudgifter	1,480	1,584,54
Medicinaludgifter	150	170,67
Brændselsudgifter	1,890	1,974,91
Belysningsudgifter	860	1,137,24
Kontor-, Repræsentations- og og andre Udgifter for For- standeren	150	203,35
Bygningsudgifter	1,000	835,99
Inventarieudgifter	1,000	1,013,99
Rengjøring	390	461,08
Vadsk	425	348,58
Skatter	875	938,67
Assurancepræmie	180	91,25
Blandede Udgifter	600	1,009,64
Lindahlske Konto	15	6,00
	<u>36,160</u>	<u>38,063,20</u>

Udbetalt Renter af særskilte Legater til Stiftelsen 270,67
Indsat i Sparekassen for Md. Qvists Legat. 12,09

38,345,96